

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123010225
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123010225.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Mariána Sninského a JUDr. Moniky Halkociovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27.07.2023, v trestnej veci proti odsúdenej J. X. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zákona, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Nt/3/2023 zo dňa 16.06.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona a § 299 ods. 1 Tr. poriadku návrh na zhabanie vecí osobného motorového vozidla Nissan Almera, VIN: Y ktoré bolo zaistené dňa 24.01.2023, zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote, zahlásenú ihneď po vyhlásení uznesenia a poučení o opravnom prostriedku, sťažnosť okresný prokurátor, ktorú následne aj písomne odôvodnil. V dôvodoch sťažnosti po rekapitulácii obsahu napadnutého uznesenia prokurátor uviedol, že zo zápisnice o výsluchu obvinenej zo dňa 26.01.2023 je zrejmé, že prokurátor nenavrhol uloženie trestov obvinenej, pretože sudca pre prípravné konanie po ukončení výsluchu obvinenej priamo krátkou cestou doručil obom stranám, teda prokurátorovi a obvinenej, vyhotovený trestný rozkaz, sp. zn. 0T/23/2023. Túto skutočnosť prokurátor v dôvodoch sťažnosti uviedol v súvislosti s tvrdením sudcu prvostupňového súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, že v pôvodnom trestnom konaní absentoval aj návrh prokurátora na uloženie tohto druhu trestu, resp. ochranného opatrenia. Prokurátor ďalej uznal, že sa vzdal práva podať odpor proti trestnému rozkazu, sp. zn. 0T/23/2023, avšak následne podal samostatný návrh zo dňa 27.01.2023 podľa ustanovenia § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona na zhabanie vecí, t. j. osobného motorového vozidla zn. Nissan Almera, EVČ: X.. K takémuto postupu prokurátor dospel až následne, čo mu jednoznačne umožňuje Trestný zákon, konkrétne vyššie uvedené ustanovenie Trestného zákona, a to práve v takýchto prípadoch, keď zo strany súdu v „pôvodnom“ trestnom konaní (sp. zn. 0T/23/2023) nebol uložený trest prepadnutia vecí, avšak bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem to vyžaduje. Dodatočným preskúmaním vyšetrovacieho spisu prokurátor zistil, že odsúdená J. X. sa počas kontroly zamkla vo vozidle a toto odmietala cca 3 hodiny otvoriť, následne prehlásila, že je občiankou Anglicka, auto je evidované v Londýne, pričom mala falšované ŠPZ, ručne vyrobené a úradné ŠPZ mala odmontované a uložené v kufrí auta. Prokurátor uviedol, že s poukazom na uvedené konkrétne skutočnosti má za to, že sú splnené zákonné podmienky na postup podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona, pričom nesúhlasí s právnym názorom súdu, že po právoplatnosti rozhodnutia, t. j. trestného rozkazu, nie je možné rozhodovať o uložení ochranného opatrenia a to z dôvodu prekážky veci rozhodnutej. Podľa prokurátora je postup v zmysle § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona samostatným postupom a nie je procesne viazaný na predchádzajúce rozhodnutie o vine a treste. Záverom navrhol, aby Krajský súd v Prešove, ako odvolací súd, vyhovel jeho sťažnosti, napadnuté uznesenie zo dňa 16.06.2023 zrušil ako nezákonné a vec vrátil Okresnému súdu Prešov na nové konanie a rozhodnutie.

Na základe takto riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal krajský súd ako súd sťažnostný v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora dôvodná nie je.

Úvodom je potrebné poznamenať, že z obsahu spisu Okresného súdu Prešov vo veci sp. zn. OT/23/2023 vyplýva, že v predmetnej trestnej veci bol dňa 26.01.2023 vydaný trestný rozkaz, na základe ktorého bola odsúdená J. X. uznaná za vinnú z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zákona, na skutkovom základe tam uvedenom, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacoch s podmieneným odložením na skúšobnú dobu 12 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov po dobu 30 mesiacov.

Prvostupňový súd správne zistil, že dňa 01.02.2023 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov na tunajší súd návrh na rozhodnutie o odňatej veci a to osobného motorového vozidla zn. Nissan Almera, EČV: X., striebornej metalízy svetlej, ktorá bola odňatá na základe príkazu povereného príslušníka OR PZ ODI Prešov zo dňa 24.01.2023, a to uložením trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona v prípade, že trestný rozkaz vydaný dňa 26.01.2023, sp. zn. OT/23/2023, nenadobudne právoplatnosť a bude určený termín hlavného pojednávania, alternatívne ak uvedený trestný rozkaz nadobudne právoplatnosť, navrhol, aby súd uložil zhabanie veci v zmysle § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona. V návrhu ďalej uviedol, že predmetné motorové vozidlo patrí výlučne vlastníčke obž. J. X., ktorá ako vodička s týmto vozidlom spáchala trestný čin - prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zákona, pričom hodnota osobného motorového vozidla nie je v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu.

Na tomto mieste je potrebné uviesť, že z dôvodu neuloženia trestu prepadnutia veci rozsudkom na hlavnom pojednávaní, resp. ako v tomto prípade predmetným trestným rozkazom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04.02.2023, do úvahy tak malo prichádzať podľa názoru okresného prokurátora rozhodovanie o uložení ochranného opatrenia - zhabania veci v zmysle ust. § 83 ods. 1 Tr. zákona, konkrétne osobného motorového vozidla zn. Nissan Almera, EČV: X..

Podľa § 83 ods. 1 Tr. zákona, ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v § 60 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20210701>>, súd uloží zhabanie veci, ak

- a) patrí osobe, ktorú nemožno stíhať alebo odsúdiť,
- b) patrí páchatelovi, od ktorého potrestania súd upustil, alebo páchatelovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo páchatelovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie podmienene zastavené, alebo páchatelovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu schválenia zmiernu,
- c) nepatrí páchatelovi a je výnosom z trestnej činnosti,
- d) nepatrí páchatelovi a bola určená alebo použitá na spáchanie trestného činu,
- e) ide o tovar bez kontrolných známkov alebo bez iných kontrolných technických opatrení vyžadovaných všeobecne záväzným právnym predpisom na jeho označenie na daňové účely,
- f) okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že vec by mohla byť zdrojom financovania terorizmu, alebo
- g) to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem.

Podľa § 60 ods. 1 Tr. zákona, súd uloží trest prepadnutia veci,

- a) ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu,
- b) ktorá bola určená na spáchanie trestného činu, alebo
- c) ktorá je výnosom z trestnej činnosti.

Ako vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia, predmetom zhabania môže byť len taká vec, ktorá je k spáchanému trestnému činu v niektorom zo vzťahov uvedených v § 60 ods. 1 písm. a) až c) Tr. zákona. Účelom tohto inštitútu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred tými nebezpečnými predmetmi a inými vecami, ktoré nemôžu byť predmetom trestu prepadnutia veci. Zároveň, okrem podmienky, že vec musí byť takou vecou, ako predpokladá ust. § 60 ods. 1 písm. a/ až c/ Tr. zákona, musí byť naplnený aj niektorý z dôvodov uvedených v ust. § 83 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. zákona. Dôvody zhabania veci uvedené v citovanom zákonnom ustanovení pod písmenami a/ až g/ sú obligatórne a tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí návrhu prokurátora na zhabanie veci z dôvodu, že v danom prípade súd rozhodujúci o vine a treste obvinenej trest prepadnutia veci, resp. ochranné opatrenie ex offa neuložil, pričom v uvedenom trestnom konaní absentoval aj návrh prokurátora na uloženie tohto druhu trestu, resp. ochranného opatrenia. Prvostupňový súd správne konštatoval, že v tomto štádiu konania, teda po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej už nie je možné rozhodovať o uložení ochranného opatrenia vo forme uloženia zhabania veci, pretože ak by súd návrhu prokurátora vyhovel, došlo by dodatočne k zmene právoplatne uloženého trestu trestným rozkazom (tzv. jeho doplnením- zhabaním veci) v neprospech odsúdenej, pričom takéto rozhodnutie je vylúčené z dôvodu prekážky veci rozhodnutej a tiež by bolo porušením zásady právnej istoty a znamenalo by zhoršenie postavenia odsúdenej po právoplatnosti trestného rozkazu, pričom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Tost/33/2014 zo dňa 23.04.2015.

Krajský súd sa ďalej stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie týkajúcej sa nesplnenia procesných podmienok na uloženie predmetného ochranného opatrenia v danej trestnej veci. Ako správne prvostupňový súd uviedol, trest alebo ochranné opatrenie môže, za splnenia podmienok pre jeho uloženie, uložiť buď sám konajúci súd ex offa, ak zistí splnenie týchto podmienok alebo na návrh prokurátora (môže si tiež rozhodovanie vyhradiť na samostatné konanie na verejné zasadnutie). V prípade odsúdenej v konaní Okresného súdu Prešov vedenom pod sp. zn. 0T/23/2023 konajúci súd rozhodol o vine a treste trestným rozkazom, pričom trest prepadnutia veci, resp. ochranné opatrenie ex offa neuložil. Síce následne po vydaní trestného rozkazu dňa 26.01.2023 bol zo strany prokurátora podaný dňa 01.02.2023 návrh na uloženie trestu prepadnutia veci, resp. uloženia ochranného opatrenia zhabania veci, avšak tento bol podaný potom, čo prokurátor sa výslovne vzdal práva podať odpor voči tomuto trestnému rozkazu doručenému mu priamo na výsluchu obvinenej pred sudcom pre prípravné konanie. Na základe toho, že si obvinená ponechala lehotu na podanie opravného prostriedku voči uvedenému trestnému rozkazu, prokurátor formuloval svoj návrh dvojako, a to pre prípad, že by sa trestný rozkaz zrušil podaním odporu, ako aj pre prípad, ak by tento nadobudol právoplatnosť. Vzhľadom na to, že predmetný trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 04.02.2023 súd už nekonal o návrhu prokurátora na uloženie trestu prepadnutia veci, ale o návrhu na uloženie ochranného opatrenia zhabania veci. Za danej situácie nemožno vyhovieť návrhu na uloženie ochranného opatrenia, čo aj správne uzavrel prvostupňový súd, keďže po právoplatnosti rozhodnutia vo veci nie je možné rozhodovať o uložení ochranného opatrenia, pretože by takýmto postupom došlo k zmene právoplatného rozhodnutia v neprospech odsúdenej, ktorej mohol byť uložený trest prepadnutia veci. Uvedený postup je aj podľa názoru krajského súdu vylúčený práve z dôvodu prekážky veci rozhodnutej a tiež by bol porušením zásady právnej istoty, keďže by ním došlo k zhoršeniu postavenia odsúdenej v čase po právoplatnosti rozsudku.

Ako obiter dictum v súvislosti so zásadou právnej istoty krajský súd poukazuje na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej záruka právnej istoty v právnych vzťahoch si ako jeden zo základných prvkov právneho štátu vyžaduje, aby konečné riešenie každého sporu prijaté súdom nebolo znovu spochybňované (rozsudok ESLP vo veci Brumărescu v. Rumunsko z 28.10.1999), pričom právna istota predpokladá rešpektovanie princípu právnej moci, teda konečnej povahy súdnych rozhodnutí. Na základe uvedeného pri ochrane tejto zásady sa preto sleduje, či sa v danej konkrétnej veci prejaví zlepšenie právneho postavenia obžalovaného, resp. či pri neposkytnutí takejto ochrany dochádza k reálnemu zhoršeniu postavenia obžalovaného a tým pádom k zásahu do základných práv a slobôd obžalovaného v materiálnom zmysle (pozri stanovisko pléna Ústavného súdu ČR Pl. ÚS-st. 56/22).

Na základe vyššie uvedeného dospel krajský súd k názoru, stotožňujúc sa s argumentami prvostupňového súdu, že k ochrane zásady právnej istoty nebolo možné vyhovieť návrhu okresného prokurátora, keďže by uložením ochranného opatrenia zhabania veci došlo k značnému zhoršeniu postavenia odsúdenej, nakoľko by tejto bol za ten istý skutok uložený trest trestným rozkazom a dodatočne ochranné opatrenie, ktoré je de lege lata sankciou v zmysle ustanovenia § 31 Tr. zákona, čo by bolo v rozpore jednak so základnými zásadami trestného konania uvedenými v § 2 Tr. poriadku, ale aj so základnými ľudskými právami a slobodami v zmysle Ústavy SR.

Okrem doposiaľ uvedeného krajský súd v nadväznosti na už skôr rozpísané podmienky pre uloženie ochranného opatrenia zhabania veci upriamuje pozornosť na fakt, že z materiálneho hľadiska v prípade uloženia zhabania veci musia byť splnené nielen dôvody pre zhabanie uvedené v ustanovení § 83 ods.

1 Tr. zákona, ale súčasne sa musí jednať o vec, ktorá spĺňa atribúty uvedené v ustanovení § 60 ods. 1 písm. a) až c) Tr. zákona.

Účelom tohto inštitútu je teda zabezpečiť ochranu spoločnosti pred tými nebezpečnými predmetmi a inými vecami, ktoré nemôžu byť predmetom trestu prepadnutia veci. Zhabanie veci je jednorazové opatrenie, ktoré má vo vzťahu k trestu prepadnutiu veci povahu subsidiárnej sankcie, teda súd je povinný uložiť toto ochranné opatrenie, ak nebol uložený trest prepadnutia veci a ide o prípad predpokladaný zákonom podľa tohto ustanovenia.

V uvedenom prípade teda za aktívnej účasti prokurátora (vzdaním sa podania odporu) nebol uložený trest prepadnutia veci, aj keď uložený zjavne mal byť, konkrétne osobného motorového vozidla zn. Nissan Almera, EČV: X., vo vlastníctve odsúdenej J. X., čo by malo mať za následok podľa navrhovateľa dodatočne túto vec odsúdenej zhabať podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona z dôvodu ochrany bezpečnosti ľudí alebo majetku, prípadne iného všeobecného záujmu.

Krajský súd sa nestotožňuje s názorom okresného prokurátora, že z materiálneho hľadiska by mohli byť splnené podmienky na uloženie ochranného opatrenia zhabania veci v zmysle dikcie ustanovenia § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zákona z dôvodu ochrany bezpečnosti ľudí alebo majetku, prípadne iného všeobecného záujmu. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe bezpečnosť ľudí alebo majetku vyžaduje zhabanie takých vecí, ktoré sú týmto záujmom samé osebe nebezpečné tak, že táto nebezpečnosť vychádza priamo z ich vlastností (pozri RČ 61/2000). Všeobecný záujem na zhabaní veci nemožno vidieť iba v tom, že vec pochádza z trestnej činnosti, teda v skutočnosti, že ide o vec uvedenú v § 60 Tr. zákona, ktorá je všeobecným predpokladom zhabania. V tejto súvislosti z pohľadu krajského súdu nebol dostatočne odôvodnený návrh okresného prokurátora na zhabanie veci s dostatočným odôvodnením splnenia týchto podmienok a teda v čom videl navrhovateľ všeobecný záujem na zhabaní veci.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd, nezistiac dôvody pre zmenu alebo zrušenie napadnutého uznesenia, toto považoval za zákonné a vecne správne, preto sťažnosť okresného prokurátora postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.